

BOSNA I HERCEGOVINA
MEMORIJALNI CENTAR SREBRENICA - POTOČARI SPOMEN
OBILJEŽJE I MEZARJE ZA ŽRTVE GENOCIDA
IZ 1995. GODINE

P R A V I L N I K

**O ZAŠTITI NA RADU ZAPOSLENIKA U SLUŽBI MEMORIJALNOG CENTRA
SREBRENICA-POTOČARI SPOMEN OBILJEŽJE I MEZARJE
ZA ŽRTVE GENOCIDA IZ 1995. GODINE**

Srebrenica, septembar 2009. godine

Na osnovu člana 12. Zakona o Memorijalnom centru Srebrenica-Potočari Spomen obilježje i mezarje za žrtve genocida iz 1995. godine, („Službeni glasnik BiH“, broj 49/07), propisa iz oblasti zaštite na radu, te člana 18. i 20. Statuta „Memorijalnog centra Srebrenica-Potočari Spomen obilježje i mezarje za žrtve genocida iz 1995. godine” Srebrenica, Upravni odbor Memorijalnog centra, na 7. sjednici održanoj dana 28.09.2009. godine, **d o n o s i:**

P R A V I L N I K
O ZAŠTITI NA RADU ZAPOSLENIKA U SLUŽBI MEMORIJALNOG CENTRA
SREBRENICA-POTOČARI SPOMEN OBILJEŽJE I MEZARJE ZA ŽRTVE
GENOCIDA IZ 1995. GODINE

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom uređuje se zaštita na radu zaposlenika Službe Memorijalnog centra Srebrenica-Potočari Spomen obilježje i mezarje za žrtve genocida iz 1995. godine, Srebrenica, (u daljem tekstu: Služba Memorijalnog centra), utvrđuju mjere zaštite na radu kao i prava i dužnosti zaposlenika u pogledu pridržavanja i sprovođenja zaštitnih mjera i pravilnog korištenja zaštitnih sredstava rada, lične i opšte sigurnosti na radu.

Član 2.

U organizovanju, sprovođenju i unapređenju zaštite na radu posebno pravo i dužnosti ima direktor Službe Memorijalnog centra, kao i svi zaposlenici.

Član 3.

Pravo na zaštitu na radu u Službi Memorijalnog centra imaju:

- svi zaposlenici koji se po bilo kom osnovu nalaze na radu,
- sva lica koja su angažovana za vršenje poslova po osnovu ugovora o obavljanju povremenih i privremenih poslova i ugovora o djelu,
- sva lica koja po bilo kom osnovu vrše stručnu praksu, odnosno kada se nalaze na praktičnom radu.

Opasni po zdravlje i štetni poslovi povjeravaju se samo licima koja ispunjavaju posebne uslove predviđene propisima o zaštiti na radu.

Član 4.

Osim ovog Pravilnika, u oblasti zaštite na radu primjenjuju se i svi ostali propisi koji uređuju zaštitu na radu a koji se odnose na djelatnost koju obavlja Služba Memorijalnog centra.

II PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI
ZAPOSLENIKA U VEZI SA ZAŠTITOM NA RADU

Član 5.

Zaposlenik je dužan da obavlja svoj posao sa puno pažnje, bez opasnosti po život i zdravlje kao i zdravlje ostalih zaposlenika kao i sigurnost sredstava sa kojima posredno ili neposredno rukuje.

Član 6.

Zaposlenik je dužan da se pridržava svih propisanih mjera i normativa zaštite na radu i da se brine o sprovođenju i unapređivanju zaštite na radu.

Radi zaštite svojih prava iz oblasti zaštite na radu zaposlenik se može neposredno obratiti nadležnom organu inspekcije.

Član 7.

Zaposlenik je dužan da se koristi svim sredstvima i opremom za ličnu zaštitu na radu, da ih namjenski koristi, da pravilno rukuje njima i da ih održava u ispravom stanju.

Član 8.

Zaposlenik je dužan da rukovodioca odmah obavijesti o svim zapaženim nedostacima, kvarovima ili drugim pojavama na strojevima, vozilima i dr. koje bi mogle ugroziti život i zdravlje radnika.

Član 9.

Zaposlenik je dužan da se prije raspoređivanja na radno mjesto upozna sa propisima i mjerama zaštite na radu, koji se odnose na poslove koje on obavlja, zatim sa radnim mjestom, uslovima i organizovanjem i sprovođenjem zaštite na radu u Službi Memorijalnog centra.

Obaveze iz prethodnog stava ima i zaposlenik koji je premješten sa jednog radnog mjesta na drugo, odnosno poslije izvršene rekonstrukcije ili izmjene tehnološkog procesa na radnom mjestu na kome radi .

Član 10.

Prilikom stupanja na rad i upoznavanja sa opasnostima na radu, zaposlenik je dužan da istakne svoje fizičke i psihičke nedostatke koji bi mogli uticati na sigurnost rada.

Zaposlenik koji u toku rada u Službi, uslijed bolesti, povrede i slično, izgubi određena fizička i psihička svojstva koja mogu uticati na njegovu ličnu sigurnost ili sigurnost drugih zaposlenih u procesu rada, dužan je o tome obavijestiti nadležnog rukovodioca.

Član 11.

Zaposlenik je dužan da svaku povredu na radu odmah prijavi nadležnom rukovodiocu.

Prilikom teže povrede na radu, kolektivne nesreće ili elementarnih nepogoda i sl. zaposlenici su dužni da pruže pomoć u otklanjanju posljedica nesreće.

Član 12.

Zaposlenik je dužan da obavlja i ostale zadatke u vezi sa zaštitom na radu kada je to neophodno i kada to od njega zahtjeva pretpostavljeni rukovodilac.

Član 13.

Zaposlenik ima pravo da odbije rad na radnom mjestu ukoliko mu prijete opasnost po život zbog toga što nisu primijenjene propisane mjere zaštite na radu i ima pravo da se ta opasnost otkloni u što kraćem roku.

O odbijanju rada iz prethodnog stava zaposlenik je dužan da pismeno obavijesti neposrednog rukovodioca.

Član 14.

Zaposlenik ima pravo da traži zamjenu dotrajalih i neupotrebljivih sredstava za ličnu zaštitu na radu i prije isteka roka njihovog trajanja, kada ta sredstva ne mogu odgovarati svojoj namjeni.

Član 15.

Zaposlenik ima pravo da predlaže sprovođenje kontrole uslova i stanja zaštite na radu ukoliko smatra da u tom pogledu postoje nedostaci.

Zaposlenik ima pravo da predlaže uvođenje ili izmjenu mjera zaštite na radu, izmjene na strojevima i uređajima ukoliko bi to doprinijelo unapređenju zaštite na radu.

Član 16.

Direktor Službe Memorijalnog centra i odgovorni rukovodilac, ako zateknu ili utvrde da zaposlenik ne sprovodi propisane mjere zaštite na radu ili da se ne koristi sredstvima lične zaštite na radu i zaštitnom opremom koja su mu data na raspolaganje, ima pravo da takvog zaposlenik privremeno udalji sa posla i da mu naloži da navedeni nedostatak otkloni u najkraćem roku.

Ukoliko zaposlenik iz prethodnog stava ne izvrši nalog, odgovorni rukovodilac je dužan da pokrene postupak radi povrede radne dužnosti, s tim što neće dozvoliti da zaposlenik nastavi rad na tom radnom mjestu, već će predložiti direktoru Službe da ga, u smislu odredaba Pravilnika o radu i drugog akta, rasporedi na druge radne zadatke.

Član 17.

Direktor Službe Memorijalnog centra dužan je izdati nalog da se izvrši otklanjanje uočenih nedostataka na sredstvima lične zaštite na radu, zaštitne opreme odnosno kvarova i nedostataka na oruđima i uređajima u roku od 24 sata bez obzira na to gdje se ono dogodilo a u cilju zaštite života i zdravlja zaposlenika.

Član 18.

Zaposlenik ostvaruje svoje pravo u vezi sa zaštitom na radu na način i po postupku predviđenom za ostvarivanje prava u Zakonu o zaštiti na radu, Opšteg pravilnika o tehničkoj zaštiti na radu, Zakona o radu, ovim Pravilnikom i drugim opštim aktima Službe.

Član 19.

Da bi ostvario svoje pravo u vezi sa zaštitom na radu, zaposlenik ima pravo da podnese pismeni zahtjev ili da to učini na zapisnik direktoru, kako bi se sprovele propisane zaštitne mjere.

III PRAVA , OBAVEZE , ZADACI I ODGOVORNOSTI ODGOVORNIH LICA NA SPROVOĐENJU ZAŠTITE NA RADU

Član 20.

Zaštitu na radu organizuju i provode:

- direktor Službe Memorijalnog centra,
- zaposlenici Službe Memorijalnog centra.

Član 21.

Direktor Službe Memorijalnog centra:

- odgovoran je za sprovođenje i unapređenje zaštite na radu ,
- organizuje kontrolu nad primjenom propisanih mjera i normativa zaštite na radu,
- donosi planove i programe mjera zaštite na radu,
- obezbjeđuje potrebna finansijska sredstva za sprovođenje mjera zaštite na radu,

- brine se o blagovremenom izvještavanju organa nadzora o povredama radnika na radu i o otklanjanju nedostataka konstatovanih i naloženih rješenjima organa nadzora,
- pokreće postupak radi utvrđivanja odgovornosti radnika zbog povrede radnih obaveza, uslijed nepridržavanja mjera i propisa iz oblasti zaštite na radu,
- brine se o sprovođenju svih propisa, odluka i zaključaka koji se odnose na unapređenje zaštite na radu,
- vrši i druge poslove koji su mu stavljeni u djelokrug zakonom, ovim Pravilnikom o odlukama nadležnih organa.

IV POSTUPAK I NAČIN UPOZNAVANJA ZAPOSLENIKA SA USLOVIMA RADA I OPASNOSTIMA

Član 22.

Zaposlenici Službe obučavaju se iz materije zaštite na radu i na taj način se vrši njihovo osposobljavanje za bezbjedan rad.

Obrazovanje i provjera znanja iz oblasti zaštite na radu vrši se za sve zaposlenike Službe Memorijalnog centra, u rokovima i na način utvrđen posebnim programom obuke, koji donosi Direktor Službe Memorijalnog centra.

V MJERE U VEZI SA USLOVIMA RADA I RADNA MJESTA SA POSEBNIM USLOVIMA RADA

Član 23.

U Službi Memorijalnog centra se za svaku vrstu poslova odnosno radnih zadataka utvrđuju uslovi i zahtjevi psihofizičkih sposobnosti koje zaposlenik mora imati za određene poslove koje će obavljati.

Pri zasnivanju radnog odnosa svaki zaposlenik je obavezan da se podvrgne opštem ljezarskom pregledu radi utvrđivanja zdravstvenog stanja i radne sposobnosti.

Član 24.

Na poslovima gdje postoji mogućnost profesionalnih i drugih oboljenja ne mogu biti raspoređeni zaposlenici koji su skloni takvim oboljenjima.

Zaposlenici sa zdravstvenim nedostacima ne smiju da budu raspoređeni na poslove koji bi mogli izazvati opasne posljedice za njih i njihovu okolinu.

Zaposlenici koji su skloni profesionalnim oboljenjima i povredama na radu moraju da se isključe sa takvih poslova na kojima može da dođe do oboljenja i povreda.

Radna mjesta sa posebnim uslovima rada

Član 25.

Poslovi odnosno radni zadaci sa posebnim uslovima rada smatraju se naročito teški, naporni i po zdravlje štetni poslovi.

Član 26.

Poslove na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada mogu obavljati zaposlenici koji ispunjavaju uslove u pogledu doba života, pola, zdravstvenog stanja i psihofizičkih sposobnosti, koji se utvrđuju prije zasnivanja radnog odnosa u rokovima utvrđenim ovim

Pravilnikom, a shodno Pravilniku o utvrđivanju radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i ljekarskim pregledima radnika na tim radnim mjestima.

Član 27.

Prije raspoređivanja na poslove sa posebnim uslovima rada zaposlenici se moraju podvrgnuti odgovarajućim prethodnim i periodičnim ljekarskim pregledima. Periodični ljekarski pregledi zaposlenika vrše se prema važećim propisima.

Član 28.

Zaposlenik kod koga se na periodičnom ljekarskom pregledu utvrdi da više ne ispunjava uslove iz prethodnog člana, privremeno se raspoređuje na odgovarajuće radno mjesto i upućuje stručnom organu penzijskog i invalidskog osiguranja na ocjenu radne sposobnosti. Privremeni raspored radnika iz prethodnog stava traje do dana dostavljanja pravosnažnog rješenja od stručnog tima za ocjenu radne sposobnosti.

Posebna zaštita žena, omladine i invalida.

Član 29.

Žene, omladina i invalidi zaposleni u Službi uživaju posebnu zaštitu na radu u skladu sa zakonskim propisima i opštim aktima Službe Memorijalnog centra.

Član 30.

Zaposlenice u toku trudnoće se ne smiju zapošljavati niti raspoređivati na poslove odnosno radne zadatke kao što su:

- poslovi koji se vrše u prinudnom položaju tijela,
- poslovi koji se vrše stojeći, ako ne može da se omogući i povremeno sjedenje,
- zaposlenicama u toku trudnoće kao i zaposlenicama koje imaju dijete do jedne godine starosti ne može se narediti prekovremeni rad i rad noću.

Član 31.

Poslovi na kojima je zabranjen rad žena su :

- stalan rad na utovaru - istovaru,
- rad na dizanju tereta preko 15 kg.

Član 32.

Za omladinu do 18 godina starosti zabranjen je svaki prekovremeni rad.

Član 33.

Služba Memorijalnog centra je obavezna da obezbjedi uslove da se zaposlenici, kod kojih prema nalazu, ocjeni i mišljenju nadležnog stručnog organa, postoji preostala radna sposobnost i zaposlenici kod kojih je došlo do izmjene radne sposobnosti rasporede na druge odgovarajuće poslove odnosno radne zadatke, u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.

VI PERIODIČNI PREGLEDI I ISPITIVANJA ORUĐA ZA RAD I UREĐAJA

Član 34.

U svrhu preduzimanja preventivnih mjera, sva postojeća i novootvorena radna mjesta moraju se, po potrebi, podvrgavati ispitivanju, da bi se utvrdile hemijske i biološke štetnosti (razna otrovna i nagrizajuća isparavanja) toplotna zračenja, prašina, buka, vibracije, hladnoća i dr. Periodična ispitivanja radnih mjesta na kojima se javljaju izvori hemijskih i bioloških štetnosti, ispituju se svake treće godine.

Pod radnim mjestima u smislu stava 1. ovog člana smatraju se sve prostorije u kojima se obavlja rad.

Član 35.

Služba Memorijalnog centra je dužna, da u cilju obezbjeđenja preventivnih mjera i povećavanja stepena sigurnosti u radu, organizuje periodične preglede i ispitivanja oruđa i uređaja za rad svake treće godine. Ove preglede i ispitivanja vrše ovlaštene stručne ustanove i o tome izdaju odgovarajuće stručne isprave.

Član 36.

Periodični preglede i ispitivanja vrše se:

- po isteku određenog vremenskog perioda, odnosno važenja stručne isprave,
- pri promjeni lokacije, stroja, uređaja i sl.
- poslije svakog većeg popravka ili rekonstrukcije na strojevima i uređajima.

VII MJERE KOJE SE PRIMJENJUJU PREMA ZAPOSLENIKU KOJI SE NE PRIDRŽAVA PROPISA IZ OBLASTI ZAŠTITE NA RADU

Član 37.

Direktor Službe Memorijalnog centra dužan je udaljiti zaposlenika ako bi fizičko stanje u koje je sebe doveo moglo izazvati neželjene posljedice u pogledu zaštite zdravlja ili da izazove povredu na radu i ugrožavanje života i zdravlja ostalih zaposlenika.

Član 38.

Zaposlenik se može udaljiti sa posla naročito u slijedećim slučajevima:

- ako odbije da koristi lična zaštitna sredstva a to može da dovede do oštećenja zdravlja ili prijeti fizičkoj povredi,
- ako se nije podvrgao propisanim ljekarskim pregledima,
- ako kod provjere znanja iz oblasti zaštite na radu pokaže nezadovoljavajuće znanje,
- ako na rad dođe u alkoholisanom stanju.

VIII POSTUPAK U VEZI SA NABAVKOM, ODRŽAVANJEM I KORIŠTENJEM SREDSTAVA ZAŠTITE NA RADU

Član 39.

Služba Memorijalnog centra je dužna da zaposlenicima obezbjedi sredstva za ličnu zaštitu pri radu na svim mjestima gdje se javlja opasnost po život i zdravlje kojima su izloženi a koje se ne može tehnički ni drugim sredstvima otkloniti.

Lična zaštitna sredstva zaposlenici zadužuju na osnovu reversa i o tome se vodi posebna evidencija u Službi.

Član 40.

Sredstva i oprema za ličnu zaštitu koja nabavlja Služba Memorijalnog centra moraju po kvalitetu i namjeni biti u skladu sa propisima o standardu odnosno atestima od odgovarajuće stručne ustanove prema važećim propisima.

Član 41.

Sredstva i oprema za ličnu zaštitu, a naročito odjeća i obuća, su isključivo namijenjeni za upotrebu na radnim mjestima i ne mogu se koristiti van radnog vremena i mjesta u privatne svrhe.

Član 42.

Korisnik sredstava za ličnu zaštitu prestankom radnog odnosa, premještajem na drugo radno mjesto, dužan je vratiti sredstva koja se ne koriste na novom radnom mjestu.

Član 43.

Svakom ličnom zaštitnom sredstvu određen je vijek trajanja.

Član 44.

Svako lično zaštitno sredstvo ili oprema koja je iz bilo kojih razloga postala neupotrebljiva mora se povući iz upotrebe ili rashodovati.

Svaki zaposlenik je dužan po isteku vijeka trajanja zaštitnog sredstva ili opreme, iste vratiti prije nego dobije novo.

Član 45.

Radna mjesta na kojima se koriste sredstva za ličnu zaštitu pri radu, vrstu sredstava za ličnu zaštitu, kao i vijek trajanja sredstava za ličnu zaštitu na pojedinim radnim mjestima, utvrđuje direktor Službe Memorijalnog centra posebnom odlukom.

IX OBAVEZE SLUŽBE MEMORIJALNOG CENTRA PREMA INSPEKCIJI

Član 46.

Služba Memorijalnog centra je obavezna najmanje 8 dana prije početka rada pismeno obavijestiti organ uprave nadležan za poslove inspekcije.

Član 47.

Služba Memorijalnog centra je obavezna odmah obavijestiti organ za inspekcijske poslove o svakom smrtnom slučaju, kolektivnoj nesreći, teškoj povredi, nezgodi i o svakoj povredi odnosno pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na poslu.

Član 48.

Služba Memorijalnog centra je dužna omogućiti nadležnom inspektoru pregled prostorija, oruđa i uređaja, odrediti radnika koji će mu dati potrebna obavještenja i staviti na raspolaganje radi uvida u opšta akta, isprave i druga dokumenta potrebna za vršenje nadzora.

Član 49.

Služba Memorijalnog centra je obavezna u određenim rokovima otkloniti nedostatke naložene pravosnažnim rješenjem inspektora.

Služba Memorijalnog centra je obavezna pismeno obavijestiti inspektora o izvršenju njegovog rješenja u ostavljenom roku, od dana isteka određenog vremena za otklanjanje nedostataka odnosno nepravilnosti.

X PRUŽANJE HITNE MEDICINSKE POMOĆI I PRVE POMOĆI

Član 50.

Služba Memorijalnog centra je obavezna da nabavi sredstva i opremu za pružanje prve pomoći.

Član 51.

Svaki zaposlenik koji se nađe u neposrednoj blizini povrijeđenog zaposlenika, ili drugog lica koje se nalazi u prostorijama Službe Memorijalnog centra, dužan je pružiti mu prvu pomoć. Ako je povreda teže prirode poslije ukazane prve pomoći zaposlenik se upućuje u najbližu zdravstvenu ustanovu radi daljeg liječenja.

Član 52.

Za pružanje prve pomoći u Službi se na odgovarajući način osposobljavaju određeni zaposlenici u tehnici previjanja povreda, zaustavljanja krvarenja, pružanju prve pomoći i slično.

Član 53.

U Službi Memorijalnog centra mora postojati ormarić snadbjeven sanitetskim materijalom i sredstvima za pružanje prve pomoći.

Ormarić se mora držati u ispravom stanju. Utrošeni sanitetski materijal se mora odmah nadoknaditi.

Član 54.

Ormarić za prvu pomoć mora biti smješten na lahko pristupačnom mjestu i na spoljašnoj strani nositi znak crvenog križa. Na ormariću mora biti označeno slijedeće:

- sadržaj ormarića,
- adresa najbliže zdravstvene stanice,
- broj telefona zdravstvene stanice,
- imena lica osposobljenih i određenih za pružanje prve pomoći.

Član 55.

U ormariću za prvu pomoć treba da se nalazi uputstvo za rukovanje sredstvima za pružanje prve pomoći i kratko uputstvo o načinu pružanja prve pomoći, pri povredama i naglim oboljenjima zaposlenika na radu.

XI MJERE ZAŠTITE NA RADU

Član 56.

Radi što efikasnijeg organizovanja, unapređivanja i obezbjeđivanja zaštite na radu, zaposlenici Službe Memorijalnog centra preduzimaju opšte mjere potrebne radi ostvarivanja propisane zaštite na radu a u skladu sa važećim zakonskim propisima, ovim Pravilnikom i drugim aktima.

Opšte mjere zaštite na radu, odnose se na: uslove koje treba da ispunjavaju radne i pomoćne prostorije, obezbjeđenje sigurnog kretanja i rada u radnom okruženju, upotreba bezbjednih sredstava rada, pružanje prve pomoći i sl.

Član 57.

Mašine, uređaji i alati i druga sredstva rada moraju biti pravilno postavljeni i snabdjeveni propisanim zaštitnim napravama i drugim mjerama zaštite na radu. Sve radne i pomoćne prostorije kao i prolazi i prilazi moraju biti dovoljne širine da se zaposlenici i druga lica mogu bezbjedno kretati.

Član 58.

Električne instalacije, uređaji i priključne opreme moraju biti izvedeni i korišteni u skladu sa tehničkim propisima. Sve mašine, uređaji i oprema moraju biti zaštićeni od previsokog električnog napona.

Član 59.

Služba Memorijalnog centra je obavezna obezbjediti periodične preglede i ispitivanja zaštite od previsokog napona, dodira na elektroinstalacijama, uređajima i priključnoj opremi i to jedan put godišnje. Pored ispitivanja iz prethodnog stava obavezno je obezbjediti pregled i ispitivanje gromobranske instalacije u skladu sa tehničkim propisima.

Član 60.

Održavanje i opravku elektroinstalacija i uređaja mogu vršiti samo kvalifikovana stručna lica.

Član 61.

Sredstvima rada i opremom mogu rukovati samo zaposlenici koji su za to obučeni i koji su zaduženi za njih. Zaposlenici smiju da rade samo na ispravnim sredstvima rada.

XII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 62.

Zaposlenik koji ne izvrši obaveze koje su mu propisane ovim Pravilnikom ili ne izvrši naređene mjere zaštite na radu čini težu povredu radne dužnosti.

Član 63.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika vrše se na način i po postupku za njegovo donošenje.

Član 64.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-358 /09
Srebrenica, 28.09.2009. godine.

